

Katalogizace

Otázky analytického popisu

Březen 2019

Rok 2018

- Prezentace z loňského zasedání (<http://sdruk.mlp.cz/data/xinha/sdruk/2018/sekce%202018/anl-kat-dotazy-Bib-sekce-2018.pdf>)
- Nedořešené otázky
 - Dvojí číslování / ročníkování
 - Recenze
 - Regionální literatura

Dvojitě ročníkování / číslování

773 \$\$\$g 48=58 nebo 48(58)

V pravidlech nic bližšího nenalezeno >> prostor pro dohodu na interpretacích

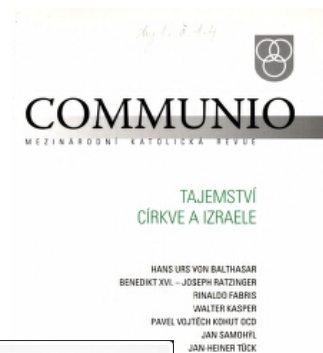
Možnosti:

- Psát, jak je uvedeno na titulu?
- Používat kulaté závorky?
- Vybrat jednu z možností?

Dvojí ročníkování / číslování - příklady

- ▼ Periodikum
 - ▼ **Mezinárodní katolická revue**
Communio
 - ▼ Rok vydání
 - ▼ **2011 Ročník 15**
 - ▼ Výtisk
 - ▶ **2011 Číslo 58**
 - ▶ 2011 Číslo 59-60
 - ▶ 2011 Číslo 61
 - ▶ 2012 Ročník 16
 - ▶ Výtisk
 - ▶ 2012 Číslo 62
 - ▶ 2012 Číslo 63
 - ▶ 2012 Číslo 64
 - ▶ 2012 Číslo 65
 - ▶ 2013 Ročník 17
 - ▶ Výtisk
 - ▶ 2013 Číslo 66-67
 - ▶ 2013 Číslo 68
 - ▶ 2013 Číslo 69
 - ▶ 2015 Ročník 19
 - ▶ Výtisk
 - ▶ 2015 Číslo 74
 - ▶ 2015 Číslo 75
 - ▶ 2015 Číslo 76
 - ▶ 2015 Číslo 77

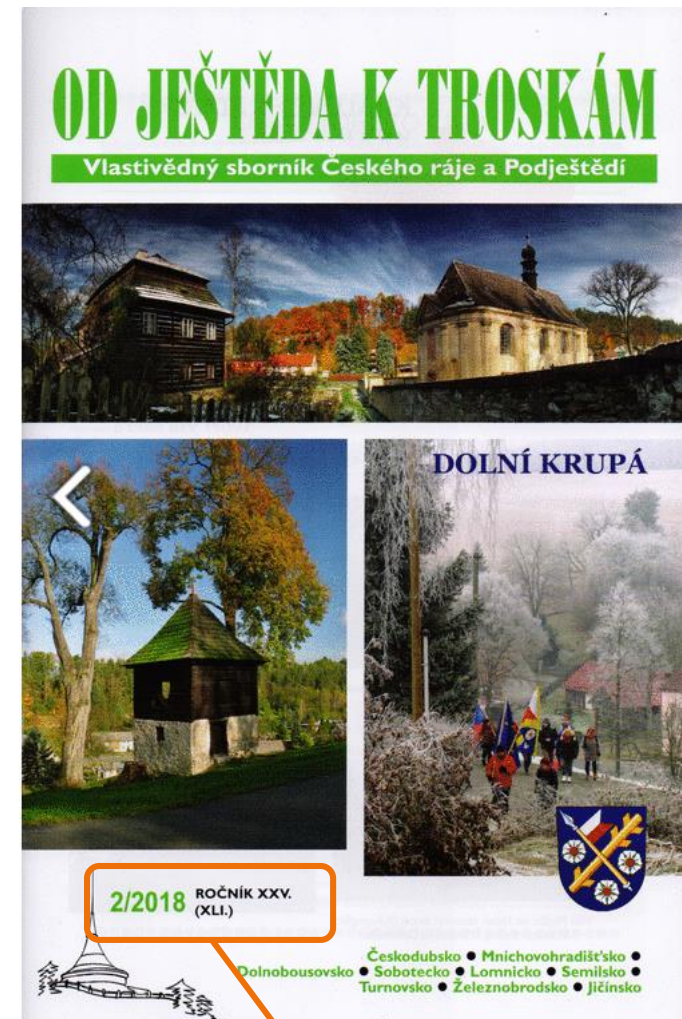
☰ + - → 🔍

1
2011
15. ROČNÍK

Vybrat průběžné číslování nebo
číslování v rámci ročníku?

Uvádět oba ročníky, jak
je uvedeno na titulu

Časopis přestal uvádět ročník

Číslo dotazu: 713

Typ dotazu: analytický popis (ANL)

AACR2R:

UNIMARC:

MARC 21: 773

Charakteristika problému: Časopis přestal uvádět údaj o ročníku. Má se i nadále zapisovat ročník v analytickém záznamu v poli 773 v hranatých závorkách nebo se nemá vůbec zaznamenávat?

Návrh řešení: Ročník sice není v časopise uvedený, ale dá se v budoucnu dopočítávat. Navrhují zapisovat jej v poli 773 v hranatých závorkách.

Odesláno: 16.11.2018

Došlé připomínky

Stanovisko č. 1: Pokud časopis přestal uvádět číselné označení jednotlivých čísel a nadále uvádí pouze označení chronologické, pak bych opravdu do hranaté závorky nic neuváděla. Pokud ale časopis přestal uvádět pouze ročníky a nadále uvádí čísla, která jsou každý rok znovu od jedničky, pak se mi zdá opravdu uvádění ročníku v hranaté závorce vhodnější, už kvůli případné záměně (jiná situace by samozřejmě byla v případě průběžného číslování).

Stanovisko č. 2: A skutečně se stává, že vychází periodikum, na kterém je uvedeno, že se jedná dejme tomu o číslo 1, 2, 3... a přitom na něm není **vůbec žádné** označení, které by odlišovalo jednotlivé ročníky? Tedy ani kalendářní rok? (To, že se přestane uvádět ročníkování a zůstane pouze kalendářní rok, není tak neobvyklé - pravděpodobně proto, že se vydavateli z nějakého důvodu zdálo vhodnější odlišovat ročníky pouze rokem.) Pokud jde o dopočítávání - jak by to v praxi mělo vypadat např. ve chvíli, kdy by vydávání bylo na nějaký čas přerušeno? Dopočítávalo by se mechanicky podle let, nebo by se zohledňovala přestávka ve vydávání?

Údaje Národní knihovny

Stav řešení: schváleno (SCHV)

Rozhodnutí o řešení: Viz stanovisko odpovědného pracovníka

Stanovisko odp. prac.: Ročník v poli 773 by se určitě neměl dopočítávat. Do pole zapisujeme takové číslování, jaké se uvádí na zdroji. Jestliže se přestalo s číslováním ročníků, zřejmě bude na zdroji uváděno jiné odlišení - pravděpodobně rok.

Konec připomínkování: 13.12.2018

Recenze - definice

recenze

- Kritická analýza jednoho nebo několika dokumentů. V závislosti na hloubce, příp. šíři svého zpracování může získat samostatný vědecký význam.
- Kritická analýza jednoho nebo několika dokumentů. [výklad z neplatné normy] [ČSN ISO 5127-3A]

Recenze - zápis

V poli 100 – autor článku – role \$\$4 rev

V poli 245 – \$\$a název článku / \$\$c autor článku

V poli 655 – žánr/forma vždy \$\$a recenze

V poli 787 08 – recenzovaný dokument

- \$\$i Recenze na:
- \$\$a autor
- \$\$t název
- \$\$d místo vydání : vydavatel, rok vydání
- \$\$z ISBN
- \$\$4 druh recenzovaného dokumentu
- Atd.

Recenze - příklady

- Článek s vlastním názvem s recenzí na jedno dílo
 - Pole 787
- Článek s vlastním názvem s recenzí na více děl
 - Opakovaný výskyt pole 787
- Článek bez vlastního názvu – recenze uvedena pod názvem recenzovaného díla
 - pak v poli 245 \$\$a název tak, jak je uveden v článku
 - Možnost úprav a krácení?
- Článek bez vlastního názvu – recenze na více děl

Příklad - článek s vlastním názvem s recenzí na více děl

NAD KNIHOU Dějiny citů a duše

Román hlasů... Žánr, kterého se drží a soustavně jej zdokonaluje běloruská autorka Světlana Alexijevičová. Cíleně vyhledává ty, jimž do života zasáhly dramatické události 20. století, a na základě jejich svědectví píše jakousi kroniku duše „malého člověka“, vystaveného důslednému působení „velkých idejí“. V Česku mají její knihy velký ohlas a vycházejí v dosti rychlém sledu za sebou. Dvěma z nich, které vydalo nakladatelství Pistorius & Olšanská, bych dnes ráda věnovala tuto rubriku. Tou první knihou je *Modlitba za Černobyl* (2017) s podtitulem *Kronika budoucnosti*, tou druhou *Válka nemá ženskou tvář* (2018) o zkušenostech žen s frontovými linií 2. světové války.

Když beru do ruky knihu *Modlitba za Černobyl*, která vyšla v českém překladu už podruhé (poprvé to bylo v roce 2002 v nakladatelství Doplněk), a čtu svědectví Bělorusů a Ukrajinců, do jejichž životů drasticky zasáhl 26. dubna 1986 výbuch v černobylské jaderné elektrárně, v paměti se mi okamžitě vybaví, jak dlouho trvalo, než jsme se i my v tehdejší Československu směli dozvědět, co se vlastně stalo... Jan Hocek, můj literární kolega a přítel, který krátce na to pobýval v Košicích, o tom ve svých dnešních bohužel nedokončeném románu *Radioaktivita* píše: „Toho brzyho rána, vlastně ještě úsvitu, když jsem po promilované noci kouřil v úkose, jsem viděl několik podivných postav. Vypadaly jak kosmonauti, chodily mezi lázeňskými budovami a konečně nějakýma přístroji na zemi. Ty vole, co tady dělá protichemická jednotka? Když se jeden z nich přiblížil ně pod můj okno, viděl jsem jasně, že má v ruce ten samý přístroj, kterým se na šachtě měří bohatost rudy. Nedalo mi to, a tak jsem na něj zavolal, co tady provádíte. Zvedl hlavu a rukou mi rázně ukázal, abych zales. Chvilu jsem ho ještě pozoroval, ale když tou rukou zase začal přístroj...“

tože se bál s „radioaktivním“ mužem žít. On ji za to neřekne jinak než „kurva“ a „mrcha“ a neustále jí spílá: „Já jí ještě dokážu, že vydržíme za všech okolností a šůlema se žít a plodit...“ Nu ano, vojáci v gumových šátech museli vydržet všechno, přestože „umírali“ i roboti vyvinutí pro výzkum Marsu. Působení vysoké radiace zničilo všechno jejich vnitřní zařízení...

Mlčení o důsledcích černobylské katastrofy trvalo dál. Jevgenij Brovkin z Gomelské státní univerzity cítil potřebu vyrovnat se s touto událostí napsáním povídky. Když ji odeslal do časopisu, odpověděli mu, že to není literární dílo, ale popis hrůzy. Uzal, že stejně nemá talent, ale začal přemýšlet o tom, proč i renomovaní literáři píší o Černobylu tak málo: „Naši spisovatelé píší dříve o válce, o stalinských lágrích, a v tomto případě mlčí. Vyšlo pár knížek a pak už dost. Myslíte si, že je to náhoda? Ale kdepak. Takové společenské trauma. A jedinou naší odpovědí je mlčet o tom. Zavíráme oči jako malé děti a myslíme si: Schováli jsme se, tak se nám všechno vyhně. Z budoucnosti nás nic není vykoukáje, ale naše smysly a emoce to nejsou schopny strávit.“

Budoucnost – to byly především děti. Začaly se rodit postižené natouky, že nebyly schopné samostatné existence. Se svým příběhem se paní Světlana světlá matka hošičky, která přišla na svět s aplasií (vrozené nevypnutí některých částí těla – poen. red.) amusu, pochvy a levé ledviny. Od druhého dne po jejím narození následovala série operací a život odehrávající se v podstatě jen v nemocnici. Když ji udělali pochvu, sešloho močení a nedala se zavázat ani cévka. Od té doby jí musela být každou půlhodinu vytlačována moč z těla rukama. Po celou dobu jí ústady vedly jako dětského invalidu, přestože se matka snažila dosáhnout pro ni statusu invalidy černobylského. Dosáhla pouze toho, že na ni úředníci kři-

autorčím otázku, kdy se poprvé v dějinách objevily ve válce ženy, se samozřejmě

Když p...
rodiny,
bojí 2...
právěn
každý...
znává,
literou
vímim,
i repro
dostí, k
roznejš
manžel
válku a
čeni, je
„fronta
žasto i
Muzey
válce o
příklad
střelou
někoho
vzpomi
svou že
ženskou
očími b
ženu jak
sté hrát
paní Sv
ženska'
iskv an
všim

na-
cey,
vše
řekov
cen-
i ai
byly
řed-
spě-
jiné
mán
voje
um,
no je
zpi-
m –
edu
pa-
bvi-
ily,
zde
pa-
roz-
ým
ým
na

- Recenze s vlastním názvem
- Recenze na dvě publikace → dvě pole 787

otáz...
něny, válečné veteránky, které odešly do války na prahu dospělosti, a ty, co přežily, se vrátily nikoliv dospělé (dospívání přestočily), ale vnitřně zestárně. Na začátku se jich do bojů zapojil téměř milion. Utíkaly z domovů, hrmuly se na vojenskou správu a vynucovaly si odesláni na frontu. Ošem nechťely být pouhými kuchařkami, ošetřovatelkami či spojarkami, chtěly vyfasovat zbraň a střilet. Alexijevičovou pronásledovala otázka, proč jich bylo tolik a jak to, že se plně vyrovnaly mužům a dokázaly zabíjet? Pak zjistila, že podobně se ptal už v 19. století i básník Puškin v době války s Napoleonem, v níž také bojovaly ženy –kavaleristky. Uběhlo půldruhého století a stejná otázka se vracela snad s ještě větší naléhavostí. A odpověď? To vyprávěta z většiny vyznívá, které Alexijevičová zaznamenala: nespát doma za peči, ale být obrobené vlastní ku prospěchu stejně jako muži.

Nenávist nás nespasí
Válka opravdu nemá ženskou tvář... Je to mužská záležitost, které se sice ženy dokážou na nějaký čas přizpůsobit, ale vnitřně mají ji jinak a odnášejí si z ní jiné poselství.

líky. Při otázce moderátora, o čem dnes stojí za to psát, přečetl po tváři této dámy věku již úctyhodněbo bezelstný divčí úsměv a v očích se mihlo světylko naděje. „O amósu,“ řekla bez zaváhání. „O lásce... Protože nenávist nás nespasí, spasí nás jedině láska.“

Svatava Antoňová

Světlana Alexijevičová (1948), běloruská novinářka a spisovatelka, laureátka Nobelovy ceny za literaturu (2015). Více než třicet pět let se zabývá žánrem narývaným „román hlasů“, který je tvořen mozaikou úryvků stovek rozhovorů s nejrozličnějšími lidmi. Jejími hlavními tématy jsou druhá světová válka, černobylská katastrofa, válka v Afghánistánu a rozpad SSSR. Český ještě vyšlo: *Doba z druhé ruky* (2015) a *Zlokoví chlápci* (2016) – obě v nakladatelství Pistorius & Olšanská.

Článek bez vlastního názvu, recenze vedena pod názvem díla

■ RECENZE

Miloš Havelka: *Ideje – dějiny – společnost: Studie k historické sociologii vědění*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2010, 414 s.

Objemná, více jak čtyřsetstránková kniha Miloše Havelky *Ideje – dějiny – společnost*, s podtitulem *Studie k historické sociologii vědění* představuje v krátkých dějinných oborech historické

obsahové zaměření oboru historická sociologie, jenž se dnes už sedmým rokem vyučuje na Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy.

Knih *Ideje – dějiny – společnost: Studie k historické sociologii* je, řečeno s určitou nadšátkou, Havelkovo *opus magnum*. Rozsáhlé dílo představuje tohoto autora velmi důstojným a reprezentativním způsobem, a umožňuje seznámit se s tím, co je v Havelkově orientaci dominantní, se všemi jeho tématy“, k nimž patří mj. spor o smysl dějiny (k tématu publikoval v r. 1995 120stránkovou edici nejdůležitějších textů).

Daniel Soukup – Matouš Jaluška (edd.): *Jan Hus, husitství a husitské války*. V. kongres světové literárněvědné bohemistiky Válka a konflikt v české literatuře

Praha, Ústav pro českou literaturu Akademie věd České republiky, v. v. i. – Filip Tomáš – Akropolis 2016, 182 s., ISBN 978-80-88069-16-4 (Ústav pro českou literaturu Akademie věd České republiky, v. v. i.), ISBN 978-80-7470-119-1 (Filip Tomáš – Akropolis)

Publikace editorů Daniela Soukupa a Matouše Jalušky je výsledkem průsečíku V. kongresu světové literárněvědné bohemistiky, který se konal v roce 2015 v Praze, a zároveň 600. výročí upálení mistra Jana Husa. Sborník přináší příspěvky pronesené v sekci „Ktož jsú boží bojovníci. Jan Hus – husitství – husitské války“, jež se netýkají pouze první poloviny 15. století, ale počínaje studií Eriky Brtáňové se zabývají i reflexí Husovy osoby v dalších staletích. Soubor textů má dvě těžiště, kolem

po jeho ukončení. Při interpretaci zjistuje, že většina z nich má domácí původ, slovesa v přípravné části a ve fázi boje jsou terminologického charakteru, modifikovaná prefixy pro prostorové a časové určení. Slovesa terminologického charakteru spolu s verbonominálními spojeními (např. *činiti boj*) pak pomáhají kronikářům popisovat válku s odstupem a bez emocionality.

Erika Brtáňová ve svém příspěvku mapuje česko-slovenské kontakty v kontextu husitství jak na ose osob, tak rukopisů a starých tisků. Časově je příspěvek rozkročen mezi počátek 15. a konec 19. století, a tudíž se místy kvůli omezenému rozsahu textu stává výčtem. Autorka zmiňuje několik zajímavých oblastí (husitské působení v Uhrách po porážce táboorského vojska u Lipan, Husův odkaz u luteránských evangeliků v 17. a 18. století, obrozeneckou a romantickou éru), které by zasluhovaly hlubší rozbor nebo samostatný příspěvek. Není také zcela jasné, zda jsou předkládané nálezy reprezentativního charakteru, nebo je

Otázka krácení názvu recenze:

- Zapsat přesně tak, jak je uvedeno v článku?
- Možnost krácení (např. vynechat údaje o vydavateli, rozsahu atd.)?

Recenze – využití polí 6XX > návrh

- Recenze na hudební nahrávku
 - Pole 600 – autor > autor/dílo
- Recenze na film
 - Pole 630 – unifikovaný název
- Recenze na divadelní představení
 - Pole 600 – autoři
 - Pole 600 – autor/dílo
 - Pole 630 – hra (unifikovaný název)
 - Pole 610 – korporace (divadlo)
- Recenze na koncert
 - Pole 600 – autor > autor/dílo
- Recenze na výstavu
 - Pole 611 – akce

Recenze – otázky / odpovědi

- Dohledávat maximum popisných údajů o recenzované publikaci v jiných zdrojích?
 - Ano, ideálně v Souborném katalogu
- Uvádět roli autora recenze v hranatých závorkách?
 - Neuvádět
- Uvádět autory recenzovaného díla v poli 600?

Regionální literatura - definice

- Regionální bibliografie – bibliografie zaznamenávající regionální dokumenty
- Regionální publikace – publikace, která se váže k určitému místu, popř. též k jeho okolí, a to svým předmětem, vznikem (tématem bývají místní dějiny, vlastivědné studie, personálie významných regionálních osobností apod.) a autory
- Regionální periodikum – periodikum zabývající se problematikou určitého regionu, k němuž se váže a pro jehož publikum je určeno
- Regionální tisk – dokument vydávaný v určitém regionu, přinášející aktuální zpravodajství různého charakteru. Na rozmach regionálního tisku reaguje centrální tisk vytvářením regionálních mutací (část obsahu je zpracována regionální redakcí a věnována regionu).

Regionální literatura

- Literatura vydávaná v regionu, pojednávající o regionu
- Literatura vydávaná mimo region (celostátně), pojednávající o regionu
- Literatura vydávaná v zahraničí, pojednávající o regionu
- Literatura vydávaná v regionu
- Díla regionálních autorů
- Díla regionálních autorů, pojednávající o regionu

Regionální literatura v ANL

- Co už v ANL je?
 - Regionální odborné časopisy
 - Články z regionálního tisku / regionálních mutací
 - Sborníky
- Co by v ANL mělo být?
 - Typy dokumentů
 - Regionální časopisy – pojednávající o regionu
 - Regionální sborníky
 - Další parametry
 - Maximální kompletnost, tzn. i retrospektivně
- Otázka výběrových článků z regionálního tisku v bázi ANL